Anul VI. Orăștie, la 24 Martie v. (6 Aprilie n.) 1907. Nr. 15

Abonamentul:
Prețul foii »Libertatea« e următorul: pe 1 an 8 cor.; pe 1/2 an 4 cor.
Pentru economi, *numai 5 cor. pe an!*
„Foaia Interesantă“ ilustrată, și „Tovărășia“ să dau gratis, tuturor abonenților „Libertății“, pentru prețurile de sus.
Pentru România pe an 25 Lei.

LIBERTATEA

Apare în fiecare Sâmbătă.
Inserțiuni:
1 pagină 60 cor., 1/2 pac. 20 c., 1/4 pag. 10 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai *multe-ori*, să fac reduceri de taxă.
Inserțiunile ca și abon. să plătesc *înainte*.
Manuscripte nu să dau înapoi.

GLASUL NEAMULUI!

Mari adunări reușite au fost: la Arad, Brașov, Făgăraș, Alba-Iulia, etc.

Mâne, Duminecă în 7 April, mari adunări nouă: la Orăștie, Hațeg, Sasca, Giriș, Oravița. etc.

BRAVII ARADANI.

Pildă și altora.

Adunările poporului nostru par'că vor să întreacă una pe alta în măreția lor, ele sunt adevărate explozii puternic zguduitoare și dînd răsunet până la depărtări uriașe, dela o margine la alta a țării!

Dela încheierea foii noastre trecute, până la aceasta, s'au ținut un șir întreg de adunări, toate mărețe și demne de un popor trezit la cunoștință de sine și număros, ca poporul nostru din această țeară: — la Alba-Iulia, Brașov, Nădlac, Făgăraș, Arad, și în alte și alte centre. Iar' de-au fost toate vrednice, cea dela Arad, după spusă conglăsuitoare a foilor noastre și străine, a fost coroana tuturora!

Insași „Lupta“, foaia deputaților nostri, scriind despre adunarea dela Arad, zice:

„Fără îndoială, *cea mai însemnată și măreață adunare de protestare dintre cîte s'au ținut* până *acum!* Nu numai în urma numărului mare al celor cari au participat, ci mai ales în urma faptului, că *nicăiri nu s'a înfățișat preoțimea și învățătorimea noastră în număr atît de mare, ca la Arad!*

Iar' despre adunarea însași ținută în 1 Aprilie scrie:

Incepînd dela Curtici, la toate stațiile să observă o mișcare deosebită. Cete mari de Români urcă trenul ce duce la Arad. Și numărul lor crește dela stație la stație. Și fiecare tren ce vine în urma trenului nostru revarsă peste oraș, noi valuri de Români.

Pe la orele 10, piața Tököly (în fața bisericii episcopale române) are o înfățișare impunătoare. Catedrala e înghesuită de lume, — să țină o scurtă slujbă dumnezeiască — iar' în fața catedralei să mișcă în valuri largi o mare de capete pletoase.

La ora 11, cînd s'a deschis adunarea, erau adunați la *8—10.000* Români! Și mereu soseau cete nouă cari nu avuseră loc în trenurile de dimineață.

Preoțimea și învățătorimea română din comitat, fără deosebire de confesiune, cu prea puține abateri, a fost toată de față. Era ceva înălțător să privești peste această mare de capete și să vezi strînși, umăr la umăr, *țărani, învățători, preoți, profesori, advocați, deputați,* — înfrățiți cu toții în fața primejdiei ce amenință școala românească!

Dintre deputații naționaliști au fost de față dnii Dr. N. Oncu, Dr. I. Suciu, Vasile Goldiș și Dr. St. C. Pop.

Dl Mihai Veliciu, președintele partidului național-român al comitatului, spune cîteva scurte cuvinte, în cari îi roagă pe cei adunați să dea dovadă că sunt oameni de ordine, ca astfel prin „purtare demnă și barbătească să ridice cinstea adunării și să aducă un folos viu cauzei“.

Au fost proclamați: președinte Mihai Veliciu; vicepreședinți: Vasile Beleș, protopopul gr.-or. al Aradului, și N. Păscuțiu, protopopul gr.-cat., al Șiriei; secretari: Sever Bocu, red. la „Tribuna“, și Iosif Moldovan, înv. director în Arad.

Au vorbit mulți și frumos! Cel dintîi a luat cuvîntul dl ***Mihail Veliciu,*** președintele partidului național român din comitat, fiind într'una întrerupt de aprobările mulțimii:

„Noi Românii am fost întotdeauna oameni drepți, n'am cerut nici-cînd ce e altuia, n'am cerut scurtarea drepturilor altora, *dar' cerem ce e al nostru*, cerem respectarea drepturilor noastre! (Aprobări vii). Guvernul (jos cu el!) cînd a ajuns la cîrma țării, a pus jurămînt că va ținea legile cele în ființă, durere însă, în schimb acum vine cu o lege, care tinde la desființarea legilor de până acum! Ministrul Apponyi (Izbucniri furtunoase: Jos cu Apponyi!) prin proiectul său vrea să pună mâna pe școlile noastre. (Nu le dăm! Nu le dăm!) Ar voi ca în școlile, pe cari noi le susținem din sudoarea noastră, să poruncească el. (Nu ne trebue!) Vrea să nimicească neatîrnarea noastră bisericească, scoțîndu-'i pe învățători (Trăiască învățătorii nostri!) de sub autoritatea bisericei noastre! Vrea să-'i silească pe părinți să-'și crească copiii cum îi place *lui*, ministrului. Acesta *e cea mai mare tirănie*, fiincă să face sub scutul legilor!

„Ne-am adunat aici ca să găsim calea și mijloacele cum am putea apăra, între marginile legilor, așezămintele noastre școlare! Trebue să găsim mijloacele, prin cari să-'l silim pe ministrul Apponyi să-'și retragă planul de lege!“

Și așa mai departe, fulgerător despică scopurile nemernice ale guvernului prin noua lege și chibzuește că ce e de făcut.

Ia cuvît protopopul ***M. Lucuța*** al Șiriei, desfășurînd țintele legii școlare și toate pustiitoarele urmări ce le plănuesc ei prin această lege în contra culturei noastre.

Vrednicul protopop abia putea însă vorbi, căci de cîte ori să auzea numele ministrului Apponyi, poporul stiga: Jos cu el! Protestăm! Nu ne tredue! Noi vrem să trăim și să murim ca Români!

A vorbit apoi ***Russu Șirianu*** redactor la „Tribuna“ și fost deputat, spunînd că unul dintre scopurile adunării e și acela să dee îmbărbătare deputaților în lupta ce o vor urma în dietă, și să dee greutate cît mai mare cuvîntului pe care ei îl vor ridica în dietă, contra acestui nemernic atentat.

„Dacă stăpînirea nu va ținea samă de protestările noastre — zice dl Russu — trebue să batem iarăși la ușile Burgului (Curții Impăratului și Regelui la Viena). Archiereii nostri să meargă să-'i ducă Domnitorului jalba noastră! dreaptă! — Vii și puternice aprobări.

A vorbit apoi țăranul ***Nicolae Lăzărescu*** din Șiria, un vechiu luptător pentru toate c auzele naționale ale neamului, unul din cei mai de frunte între țăranii români de pretutindeni. Din el grăește limpedele glas al inimii poporului nostru bun!

Apponyi spune neadăvăr, zice vrednicul țăran, cînd spune că pe noi vrea să ne fericească prin noua lui lege școlară prin care să ne îndoape cu de-asîla cu limbă ungurească.

„Dacă Apponyi vrea într'adevăr să ne fericească, zice, atunci *silească pe judecători, pe fibirăi, pe notari, să învețe limba poporului și nu pe popor să învețe limba dregătorilor!“*

(Așa e! Trăiască!)

Au mai vorbit, frumos, înțelept și însuflețit, deputatul ***Vasile Goldiș*** și învățătorul ***Iuliu Grofșorean,*** a căror vorbiri, din lipsa de loc, nu le mai putem schița, — apoi dl ***Sever Bocu*** a propus hotărîrea ce să se iee, prin care adunarea a protestat viu și cu vrednicie contra legii școlare plănuite de guvern; aproabă ținuta și lupta deputaților nostri, îndemnîndu-i a urma cu aceeași bărbăție întru apărarea drepturilor noastre naționale, și cere ca archiereii, în caz de lipsă, să ducă plînsoarea poporului român și la treptele Tronului, în fața Maiestății Sale Impăratului și Regelui, care este (și trebue să fie!) părintele de-opotrivă al *tuturor* popoarelor țării (nu numai al unuia cum ar vrea guvernul să-l facă să fie!). Adunarea cere convocarea unei adunări a întregei Națiuni Române din țările Coroanei Ungare!

Aceste hotărîri, pe larg desfășurate și întemeiate, au fost subscrise de președintele *Veliciu*, de vicepreședinți: protopopii gr.-or. și gr.-cat. V. Beleș și M. Lucuția, și de notarii adunării, — și să va trimite dietei, cerîndu-'i să-'și retragă planul de lege despre școalele confesionale.

Așa a decurs și așa s'a ținut măreața adunare dela Arad, la care au luat parte ca la *8000* de oameni, ținîndu-se sub cerul liber, în o piață, în inima puternicului oraș maghiar!

Onoare arangiatorilor și celor ce au luat parte la ea din peste 200 de comune a acelui ținut!

Trăiască preoții și învățătorii din părțile Aradului, cari nu s'au codit a merge toți în fruntea poporului și a-'și ridica glasul pentru scumpele așezeminte primejduite.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La Orăștie!

Convocarea publicată de fruntașii vieții noastre românești din Orăștie, Hunedoara și Deva și din jurul acestor orașe, — pentru adunare de protestare la Orăștie, — pecît aflăm, a găsit prin comune, la întreg poporul răsunet viu.

Adunarea de Duminecă la Orăștie, are să fie dintre acelea, care să stee cu vrednicie în șirul marilor adunări dela Blaj, Sibiiu, Brașov, Arad, etc.

Poporul este deplin înțelegător al greului zilelor ce le trăim, înțelege ca și noi toți, primejdia mare ce amenință cultura noastră națională, și este scîrbit ca și noi în tot sufletul său, pentru ticăloasa politică a guvérnului.

Pilda pe care a dat'o colegiul preoțesc al preoțimii române gr.-or., din tractul Orăștie și Valea-Geoagiului, întrunit săptămîna trecută la Orăștie, care și-a ridicat glasul de protestare în cauză, — a fost urmată și în parochii, unde comitetele parochiale și sinoadele, adecă obștea întregului popor, ca corporațiuni și instanțe susținătoare de școale, au luat și ele vrednice hotărîri în privința asta.

Așa aflăm că în fruntașa comună vecină *Romos*, comitetul parochial gr.-or., în ședința dela 28 Martie v., a luat în dezbatere afacerea, și a adus un bărbătesc concluz de protestare în potriva planului de lege ce atacă și țintește călcarea în picioare a tuturor drepturilor autonome ale bisericei noastre, ca susținătoare a școalelor! Comitetul să adresează I. P. S. Metropolitului, cu rugarea stăruitoare, ca să urmeze cu pașii de luptă și de apărare contra acestei legi, la locurile unde mai este vreme de întrevenire și de luptă (în casa magnaților și la Maiestatea Sa Impăratul și Regele, înainte de întărirea legii).

Comitetul declară, că deși e nefiresc ce guvernul face prin noua lege, că va urca salarele învățătorești dintr'una la *îndoit* pe cît au fost pân'acì, poporul din Romos va aduce pentru școala sa națională, și această jertfă grea, dar' protestează cu tărie contra condițiilor asupritoare propuse în noua lege chiar și față cu școlile cari nu vor primì dela stat nici un ban! — Sinodul parochial, obștea credincioșilor și întregului popor, ținut la 31 Martie, a aprobat întocmai conclusul comitetului, însușindu-și-'l de al său și dînd glăsuire prin asta la protestarea întregului popor din parochie.

Același lucru bărbătesc l'au făcut și alte multe parochii din tract.

Incolo părerea și pornirea poporului în cauză, să reoglindește în glasul alor cîțiva țărani din jurul Orăștiei, cari venind la oraș, ne-au cerut unele și altele lămuriri despre adunare, — și care ni-au declarat:

— Noi nici nu suntem mulțumiți cu cît faceți d-voastră! *E prea puțin* a face numai adunări de protestare! Ar trebui să facem *și noi*... mult mai mult!... La adunare vom venì barem jumătate de sat!

Așa adunarea dela Orăștie făgăduește a fi măreață, fiind ea un prilegiu de întrunire a poporului din tot ținutul, ca la o alegere de deputat, pentru a da sămn simțămintelor de care este zbuciumat sufletul oțărit și îngrijat al neamului.

Comunele vecine Romos și Romoșel și-au dat întîlnirea în capul dinspre Răsărit al Orăștiei și au să vină în tabără puternică și frumoasă. Poate tot cu ei de-odată va nimerì voinicul Vaidei și Pișchințul.

Cete puternice ne înștiințează că vor venì din comunele din partea despre Apus a cercului: Pricaz, Turdaș, Simeria, etc.,

Tot așa despre Miază-zi, pe drumul Căstăului, venì-vor trimișii sufletului lor românesc din comunele Căstău, Sibișel, Beriiu și Valea-Orăștioarelor.

Iar' dinspre Miază-noapte venì-vor frații nostri de pe Valea-Geoagiului: Geoagiul, Gelmarul, și mai ales puternice pîlcuri din Binținți, Șibot, Balomir, Vinerea, Cugir!

Cercul Hunedoarei va fi bine reprezentat prin fruntași din Hunedoara și jur, urmați, pe cît să poate de popor!

Tot așa cercul Devei.

In acest fel avem nădejdea unei adunări de popor la Orăștie, care să fie o vrednică înălțare de glas a unui ținut puternic românesc ca acesta, în o treabă mare ca aceea ce ne îngrijorează și ne nedumerește!

La revedere, fraților, la marele sfat, la care să fiți bineveniți!

La Hațeg!

Fraților!

Toți acei, cari țineți cu sfințenie la limba dulce suptă deodată cu laptele mamelor voastre; toți acei, cari țineți la sfînta noastră lege strămoșească; toți cei cu durere de neam și cu dragoste de țară — veniți la

marea adunare poporală

ce o convocăm pe *sfînta zi de Duminecă la 7. Aprilie st. n.*, în piața cea mare a orașului Hațeg, *la 2 ore după amiaz!*

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
3. Dezbaterea proiectului de lege despre școale confesionale.
3. Chestia votului universal.
4. Libertatea de presă și întrunire.
5. Eventuale alte obiecte și proiectul de resoluție.
6. Inchiderea adunătii.

Fraților!

Va fi vorba de școlile noastre românești!

Va fi vorba, că să mai rămînem și de-acì înainte întru noaptea neștiinței, ori să va lumina și de-asupra capetelor noastre soarele sfînt al cunoștinței?! Va fi vorba de aceea, că sîntem, ori nu sîntem vrednici de un traiu mai bun și de-o viață mai îndestulită!?

Fraților!

Ministrul școlilor, contele Apponyi a pus pe masa sfatului țării un proiect de lege, care dacă să va vota, va fi mai primejdios pentru viitorul neamului nostru, decît flacăra focului răzbită de vînt de-a lungul pacînicelor colibi cu streșini uscate

de paie; va aduce mai multă stricăciune binelui neamului nostru, decît aduce bătaia de piatră, cînd dripește belșugul întreg al holdelor răscoapte; va face mai mare pustietate, decît potopul rîurilor cînd năvălesc din matcă, ducînd înaintea lor groaza și lăsînd în urmă-le nemăsurată pierire!

Fraților!

Archiereii nostri cu toții, au sărit cu sfințenia cuvîntului lor împotriva acestui proiect de lege, care vrea să ne fure lumina soarelui, să ne întunece miezul zilei!

Deputații nostri luptă, cu tot focul inimii lor, cu toată flacăra minții lor, împotriva acestui proiect păcătos de lege!

Veniți!

Ca din focul sufletelor noastre să le adăpăm schinteia inimii lor; Ca glasul vorbelor noastre să le întărească puterea glasului lor;

Ca dragostea ce le vom arăta, să le întărească sfințenia luptei, ce-o poartă!

Veniți cu toții, în numele legii, a dreptății și a adevărului:

Frații nostri din Țara Hațegului nu vor rămînea în urma celorlalți frați de-aceiași limbă, de-aceiași lege! Nu vor rămînea de hula și de rușinea neamului!

Să ne vedem cu bine!

Hațeg, din ședința ținută la 1-a Aprilie st. n.

Cu dragoste frățească:

Dr. Jacob Radu	Romul Raca	Ionica Drăgan
Mihail Bontescu	Jacob Niculescu	Todorica Dănuț
Joan Muntean	Septimiu Jonașiu	Vasile Dragos I. Andraș
Bucur Popovici	Petru Stoica	Nicolae Dragon cătana
Juliu Popovici	Aurel Popoviciu	Zarie Sora
Stefan Sielariu	Victor Șandru	Iosov Dragoș Serianu
Paul Oltean	George Todoran	Petru Roman
Dr. Leo Parasca	Petru Armean	Ion Roman
Cornel Popovici	Victor Boca	Avram Popa
Virgil Popovici	George B. Reitescu	Danilă Popa
Teodor Făgărașiu	Ioan Berbeniță	Simion Băbușcă
Dr. Gavril Suciu	Petru Clecan	Ion Straițiariu
Dr. Toma Vasinca	Petru Armean	Ioan Nemes
Dr. Aug. Străițariu	Simion Albu	Marcu Jau, sen.
Dr. Victor Bontescu	Aurel Eliu	Marcu Jau, jun.
Nicolae Todosie, jun.	Silviu Ciuciu	Alexandru Jau sen.
Ioan Pap	Prip George	Alexandru Jau, jun.
Victor Pop	Petru Simulescu	Marcu Todosie, jun.
Ioan Pușcariu	George Petrașic	Teodor Popescu, sen.
Emil Pușcariu	Dumu Predoniu	Marcu Popescu
Dr. Victor Gerasim	Janes Taur	Todor Popescu jun.
Aurel Medrea	Solomon Măgar	Nicolae Popescu
Fabiu C. Bontescu	Jovan Răsădea	Todor Doboi
Nicolae Muntean	Iosof Dragoș	Petruț Doboi
Vasile Cetățian	Petru Răsădea	Alexandru Doboi
Stefan Radic	George Băran	Marcu Doboi Nacu
Avram Stanca	Jon Sora	Teodor Doboi Nacu
Iosif Stupineanu	Teodor Bocan	Octavian Piso
Silviu Simonetti	Janes Muntean Petrica	Dionisie Dobrean
Sofroniu Oltenau	Ilie Minja	Dr. Toma Jenciu
Petru Ciachi	Ion Boșorogan I. Janes	Ambrosie N. Sielariu
Izidor Saturn	Domnosie Paulesc	Adam Pop Țarina.
Ladislau Nandra.	Ilie Ciora	

Pe Clui cuma Cancesty Library

Dela Brașov.

Vineri în 29 Martie d. a. s'a ținut la *Brașov* o reușită adunare de protestare contra legii școlare a guvernului

„Adunarea de protestare ținută astăzi după ameazi în Brașov, scrie „Gazeta Trans.“ a fost o manifestațiune impuitoare a conștiinței poporului român din acest comitat, o manifestațiune, cum de mult n'a mai văzut Brașovul!

Peste *3000* de Români au fost întruniți, pentru a-'și ridica cuvîntul în contra proiectului de lege școlar, care atentează la existența școalelor noastre poporale românești!

Ne este imposibil a aduce deja astăzi un raport amănunțit din cauza scurtimei timpului, vom schița prin urmare numai în liniamentele generale decursul grandioaselor manifestațiuni:

Adunarea a fost deschisă de dl adv. Ioan Lengheru, care salutînd călduros pe cei adunați espune scopul întrunirii.

Al doilea orator a fost dl prof. *Andreiu Bârseanu*, care analisează punct de punt dispozițiunile proiectului ministrului Apponyi și semnalează pericolul în care să află poporul nostru față de el.

Părintele *Dr. V. Saftu*, vorbește despre importanța bisericii și a școalei în viața poporului nostru.

La urmă preotul *I. Comănescu* (Codlea) ia cuvînt și propune hotărîrea ce să se aducă, pe care s'o întărim, zice, prin ridicarea mânilor noastre, adeverind că *ea este adevărata arătare a voinței noastre nestrămutate!*

Toți cei de față au ridicat degetele ca la jurămînt, zicînd:

— Așa să ne-ajute Dzeu!

Dela Alba-Iulia.

Cercetată și bine reușită a fost adunarea dela *Alba-Iulia*, ținută Sîmbăta trecută în 30 Martie n.

Cetatea în care nainte cu 300 de ani întrase biruitor Mihaiu-Viteazul, și fusese leagăn Vlădiciei românești prin veacuri și veacuri, dar' care de atunci atît de mult a perdut din puterea sa românească, — s'a cutremurat odată iară, văzînd valurile de popor ce curg, în haine albe, curate, cum curat e și gîndul și dorul inimii lor, din toate părțile spre inima orașului, spre locul adunării de protestare conchemată de fruntașii din partea locului, în fața zilelor negre ce ni-să prorocesc.

Au venit mîndre cete de Români, cu frunze de brad în pălărie, cu preoții și învățătorii în frunte, și au umplut marea sală dela hotel Europa.

Dl adv. *Rubin Patița* a deschis adunarea, apoi s'a ales de președinte al ei dl protopop gr.-cat. *Simion Micu* care arătînd scopul întrunirii, a dat cuvînt dlui *Dr. I. Sâmpălean* profesor de teologie în Blaj, care în o vorbire avîntată, arată că toate păturile sociale culte, fără plugar n'ar însămna și n'ar fi nimica, plugarul e talpa țării, — iar' dacă e așa, cum de la noi plugarul muncește zi și noapte și n'are drepturile ce i-să și cuvin ca la susținătorul țării, la talpa ei?! Azi glasul poporului nu să ascultă!, deși cu cădere ar fi. Asta să va putea numai cînd va fii vot universal, pe care Maestatea Sa l'a cerut acestui guvern și guvernul l'a făgăduit, dar' întîrzie a-'l împlini! Adunarea asta să ceară și ea ca guvernul să-'și împlinească datorința asta față de popor!

Al doilea a vorbit dl adv. *Rubin Patița* sen., despre libertatea de scris a foilor, aceste paznice și apărătoare a drepturilor noastre, cerînd libertate deplină pentru ele, nu o minciună de libertate ca cea de azi!

A mai vorbit *Enea Pop Bota* tinerul și zelosul preot din Șard despre legea lui Apponyi, zbiciuind cu înflăcărare atacul asupra școalelor noastre.

Dl *Dr. Victor Macaveiu*, profesor de teologie, a încheiat șirul vorbirilor, cu un avîntat cuvînt tot despre însămnătatea școalei, apărînd dreptul ce-'l are biserica de a-'și fi însași conducătoarea școalelor ce le susține!

Pe urmă *Rubin Patița* iunior a prezentat hotărîrea ce să o aducă adunarea, bărbătească, frumoasă, ca și în celelalte adunări de aiurea.

Adunarea dela Nădlac.

In frumoasa și marea comună dela marginea Românismului, aproape de Seghedin, s'a ținut o mândră adunare, Duminecă, în 31 Martie n., luînd parte la ea peste *4000* de Români.

Inainte de amiazi 50 de trăsuri au adus dela gară număroșii oaspeți, veniți din jur, la adunare, printre cari și deputatul Vasile Goldiș.

A condus'o preotul *Nichin*, avînd de notar pe dl înv.-dir. *G. Petrovici.*

Au vorbit pr. Nichin, deschizînd adunarea, apoi deputatul *Goldiș* cu atîta foc, că pretorul s'a văzut îndemnat la un loc să-'l întrerupă, pe urmă țăranul foarte deștept *Uros Pătean* și înv. *Petrovici*, care a propus hotărîrea bărbătească primită de adunare!

Dela Făgăraș.

S'a mișcat Făgărașul, acest centru al unui comitat din cele mai românești, și a dat o adunare la fel de măreață cu ori-care centru de frunte!

A fost conchemată pe Marți în 2 April în Făgăraș, în piața mare.

A luat parte lume uriașă de multă. Ci-că erau ca la 10.000 de oameni.

A vorbit deputatul *Dr. N. Șerban*, adv. *Dr. I. Șenchea* și *Dr. O. Vasu*, — toți cu cuvinte pline de simț și de suflet românesc!

Au luat bărbătească hotărîre de protestare!

Adunări oprite.

Pe alocurea volnicia slujbașilor veninoși și ciudoși că de ce Românii să pornesc la luptă națională așa de frumoasă, — n'a putut să nu-'și ridice capul și să-'și verse urîtul lor venin.

Așa la *Giriș* fusese conchemată adunarea pe Duminica trecută, și poliția — *a oprit'o!* Ea a fost pusă de nou pe Dum. în 7 Aprilie 1907.

Iar' pe Marți (2 Aprilie) fusese înștiințată adunarea la *Dej*. Poliția luase la cunoștință ținerea ei.

Poporul curgea valuri din toate văile ținutului, — cînd colo, după ce au sosit în oraș, poliția haid' cu o volnicie: *oprește* adunarea, sub cuvînt că azi prea vede „spiritele ațițate“, adecă prea vede că ferb sufletele în oameni! Dar', zice, pe Sâmbătă, o lăsăm să se țină, că poate pân'atunci să mai domolesc cei ațițați!

Dl Dr. Cherecheș a adus la cunoștința poporului volnicia poliției, și a rugat pe oameni să vie Sâmbătă (azi în 6 Aprilie). Toți au făgăduit cu însuflețire să vie din nou, ba mult mai mulți!

La Băiță.

Convocare!

Cetățenii alegători din ținutul *Băiței*, comitatul Hunedoarei, aparținători de cercul electoral Baia-de-Criș, să convoacă la

Adunarea poporală

ce să va ținea în Băița *Duminecă la 14 Aprilie n., la 2 ore p. m.*, in piața Băiței, cu următorul program:

1. Deschiderea adunării și constituirea; 2. Votul universal și darea progresivă; 3. Discuția asupra proiectelor de lege ale guvernului cu privire la școalele elementare confesionale; 4. Resoluțiunea asupra acestei chestiuni; 3. Inchiderea adunării.

Băița, la 4 April 1907.

George Drăgan m. p., Dr. Iustin Pop m. p., Dr. Victor Bontescu m. p., Dr. Ioan Papp m. p., Nicolae Popp m. p., Nicolae Păcurariu m. p., Nicolae Popica m. p., Dr. Ioan Damian m. p. Dionisie Mateeș m. p., Tovie Perian sen. m. p., Nicolae Perian m. p.. Tovie Perian jun. m. p., Nicolae Mateeș m. p., Gavrilă Mateeș m. p., Nicolae Faur m. p., Sabin Jula m. p., Simion Băcilă m. p., Petru Mihoc m. p., Popa Ioan m. p., Groza Avram m. p., Popovici Ioan m. p., Aron Roman m. p., Fugătă Ioan m. p., Petru Perian m. p., Pârva Petru m. p.

Alte adunări.

Pentru ziua de mâne, 7 April n., afară de adunările dela

Orăștie și

Hațeg

a căror convocări le dăm mai sus, mai sunt convocate adunări poporale de protestare,

la ***Sasca,*** orele 11 a. m.

la ***Giriș,*** — e adunarea ce a fost odată oprită de volnicul fibirău, — apoi

la ***Oravița-română***

pe orele 11½ a. m. pe câmpia de dinaintea gării, — iar'

pe Luni, în 8 April

e convocată adunarea de protestare

la ***Fildul-de-jos***

pentru cercurile pretoriale Banfi-Huedin și Hida, — în curtea școalei gr.-cat. la ora 1 d. a.

*

Pe 9 April

e conchemată mare adunare de protestare

în ***Timișoara***

în sala berăriei din Fabrică, la orele 3 d. a. Vor lua parte cercurile Ciacova, Buziaș, Timișoara, Lipova, Arad. nou.

Convocarea e subscrisă de toți fruntașii vieții noastre românești din Timișoara și alte localități.

— Tot pe 9 April

e convocată adunare poporală

la ***Bozovici***

pentru alegătorii de pe Valea-Almajului, la orele 2 d. a.

și în ***Bistrița*** la 11 ore a. m.

*

Pe 10 April n.

să convoacă adunare poporală

la ***Vințul-de-jos***

la orele 11 a. m. în curtea hotelului „Două pistoale“, cu programul obicinuit al acestor adunări.

Alegătorii din cercul Vinț și tot poporul dela Vinț, Sebeș, etc., e rugat a lua parte!

*

Pe 11 April

e conchemată adunarea de protestare a fraților nostri din cercul Teaca (cercul Cojocnei), la orele 11 a. m. în piața din naintea casei comunale din

Teaca.

— Tot în 11 April va avea loc o mare adunare la

Caransebeș,

la care va lua parte dl dep. Dr. Vlad și alții, lucrînd la trezirea grănițerilor nostri la adevăr!

*

Pe 16 April

e convocată adunare de popor

în ***Mociu***

(cercul Cojocnei), la orele 11 a. m. pentru alegătorii și poporul din cercurile Cojocna și Teaca. Intrunirea în curtea parochială.

Suflet și suflet.

Cinstit unul, și mai cinstit celalalt!

— Dela alegerea din Lugoj. —

Multe întîmplări frumoase, multe lucruri înălțătoare de suflet s'au petrecut din prilegiul grelei alegeri de deputat dela Lugoj, așa de frumoase, cum noi le știm și le-am văzut la greu hărțuiții nostri frați dela Dobra!

Dintre sutele de întîmplări cari dovedesc sufletul bun și curat al sute și sute de frați de-ai nostri din popor, și cari rămîn nescrise, că n'a avut cine le scrie, — foile au prins totuși unele și le-au dat prin slova tiparului spre știre și admirare la toată lumea. Și îți cade așa de bine sufletului să le cetești și să te veselești de ele. Iată, de pildă, unele date de raporportorul ziarului „Lupta“:

Pe la 4 ore d. a. (în ziua alegerii) se zvonise, că jandarmii caută trei oameni din Silha. I-au și aflat în mijlocul taberei noastre. I-a luat sergentul (zugsführer-ul) la întrebare.

— Ați căpătat bani, moi oameni?!

— Da, am căpătat cîte cinci bănci unu.

— Dela cine?!

— Da știm noi, cine a fost. Un ungur împănat de ai lu Makkay.

— Și de ce luat voi bani?

— De ce să nu luăm dacă ne îmbie? Doar' nu suntem proști să nu-'i primim.

— Și dacă primit, cu cine votați? Musai să votați cu Makkay.

-- Păi, cum! Noi votăm cu prota!

— *Bravo! Trăiască!* răsunară glasurile poporului pe lîngă ei. Iar' jandarmii au fost siliți să plece rumeni la față de rușine! Veniseră anume cu gînd să ni-'i răpească!

*

Un alt caz de ispitire cu momeli de bani a destăinuit un bătrîn din altă comună, spune tot „Lupta“. — Dșoara Virginia Branișteș, o însuflețită Romîncă, îl întîlnise pe om pe drum și se dase în vorbă cu el. Bătrînul i-a spus că l-au îmbiat ungurii lui Makkay cu 20 „bănci“ ca să voteze cu ei.

— Și de ce nu i-ai luat?, l-a întrebat dșoara Branișteș.

— Eu să-'i iau? Doamne ferește! Să-'mi spurc mânile cu banii lui Iuda? L'am alungat pe ticălosul acela de nădrăgar!

— Să-'i fi luat să-'i bagi la buzunar fără nici o grijă, și asta nu era nici un păcat!

— Nu, dșoară. Sunt sărac, uite, am împrumutat dela un vecin două libre să am de cheltuială aici la oraș, dar' nu mi-au trebuit banii înveninați. Mi-aș fi ars degetele de ei!

— Bravo, moșule! Să-'ți dea Dumnezeu încă zile multe și nepoți vrednici tot ca dta, cari să-'ți facă fală și d-tale și nouă, așa cum ne faci și d-ta!

*

Scene de acestea au fost multe, zice Lupta, unele mai interesante ca altele; ți-ar trebui însă zece ochi și zece mâni să poți vedea tot și să poți scrie tot.

Destul că Românii nostri s'au purtat așa de frumos, că mai frumos nici nu să poate!

*

Iată, în cele de mai sus, dată icoana alor două suflete, cinstite amîndouă, deși cu oarecare deosebire întru prețuirea mijloacelor de luptă.

Unul, cel dîntîi, a zis: „Dacă voi sunteți nebuni și ne dați bani, haid' fie, îi iau, dar' departe e de mine să mă vînd pentru acei bani!, folosesc prostia voastră și banii pe care îi aveți voi de aruncat, eu îi ridic, și-oi bea una bună pe ei, rîzînd de nebunia voastră. Eu însă *tot eu rămîn, Român cinstit și la locul meu*, în tabăra fraților mei!“

E suflet cinstit acesta. N'a făcut nici un păcat strigător la cer, că a folosit prostia celora.

Dar' celalalt zice: „Nu! nici degetele nu mi-le ating de astfel de bani pe cari e tipărit și de pe cari lucește ochiul vînzător alui Iuda! Mi-ar arde degetele și mai ales mi-ar tulbura și mi-ar neliniști sufletul!“

E același Român cinstit. doar' că nu e șugubeț și păcălici ca celalalt, ci plin de cucernicie. Mergînd în lupta pentru neam, el ține că ar fi ca și cînd merge la biserică, că nici cu gîndul nu-'i e iertat să alunece spre păcat.

Dzeu să-'l trăiască pe cucernicul frate, dar' să-'l trăiască și pe păcăliciul celalalt, ca și în unul și în celalalt *sufletul de Român* la fel de curat și cinstit a fost!

Corespondență

Reuniunea de înmorm. din Brad.

Brad, Martie 1907.

In 10 Martie s'a ținut adunarea generală a Reuniunii de înmormîntare române din Brad.

Din raportul comitetului către acea adunare generală, scoatem datele de mai jos, fiind și ele o dovadă că de ce mare folos e însoțirea multora, cu puteri și cerințe mărunte, pentru-ca să ajungă la scopuri mari.

Raportul scoate la iveală că dela înființarea societății (1904) până acum numărul membrilor n'a fost deplin după cum cer statutele, 300. S'au înscris la început în anul I. și II. 345; — dar' iar' au scăzut prin neplătire și ștergere și prin moarte și prin — lipsa de încredere.

Au rămas la finea anului 1905 membrii 296.

Văzînd creștinii din Brad, că ajutoarele să dau erezilor după statute și îndată, și astfel în lipsele lor arzătoare să ajută bine, au prins curagiu, au început a avea încredere și în decursul anului 1906 s'au înscris 28 membri noi, trecînd peste cele 300 prescrise.

Au murit în cursul anului 1906 zece membri, la ai căror erezi s'au solvit ajutoare în sumă de 1102 cor. Au rămas deci cu finea anului 1906 membri 314.

Până la adunarea generală asta au răposat în Reuniune 30 membi pentru care s'au solvit ajutoare bănești în sumă de *3224 cor. 50 fil.* — O sumă frumoasă asta, dată de creștini cu inimă, întovărășiți pentru un scop măreț și folositor. — La noi lucrul de căpetenie e, să știm cîștiga încrederea creștinului făcîndu-'i bine din binele lui, la început aproape cu sîla, apoi

mai merge, căci bietul năcăjit, dacă vede, că trage și el folos, te urmează. Numai conducătorii să nu desnădăjduiască la început, ci să stăruiască cu răbdare. „Cu răbdarea trecem marea....“

Averea întreagă a Reuniunii (fondul general și fondul de rezervă dimpreună cu restanțele de competințe de 60 fil.) făceau la finea anului 1906 suma de *2300* cor. 11 fil.

Față de averea dela finea anului 1905 a crescut cu 291 cor. 36 fil.

Actele societății au fost revizuite și cassa scontrată, și de protopretore și de esactorul cercului pretorial. Toate le-au aflat în ordine.

Din cele amintite fiecare membru să poate încredința pe deplin că aceasta tovărășie creștinească de mare însămnătate atît din punct de vedere religios-moral, cît și din punct de vedere material, — creată cu mari greutăți numai pentru binele și folosul poporului, a adus în timp de 3 ani mari foloase materiale și mîngâere sufletească celor rămași în jale și lipsuri materiale, sărindu-le la timp și dîndu-le ajutorul statutar în suma însemnată de 3224 cor. 50 fil. după 30 răposați până în timpul de față.

Fiecare creștin din Brad acum să poate încredința, că aceasta tovărășie creștină nu face deosebire între bogat și sărac, după cum însuși mîntuitorul nostru Isus Christos așa a învățat.

De aceea cu atît mai vîrtos de aci înainte să se însuflețească fiecare, bogat ori sărac și să îmbrățișeze aceasta tovărășie sfîntă, și din cele peste 500 familii române din Brad să înscrie fiecare măcar cîte un membru, lăsînd la o parte zicala nesocotită și necreștinească „Doară m'a feri Dumnezeu să mă îngroape cu bani de aceștia; doară va rămînea de mine atîta, cu ce să mă astupe, sau „doară cum am îngropat pe tata, mă vor îngropa și pe mine“ sau ceea-ce e mai necreștinesc: „dară nu voi plăti eu, să îngroape toți sărăntocii“ etc.

Cu d o a r ă și p o a t e azi nu mai putem trăi. Dacă nu punem umăr la umăr, cei tari cu cei slabi și întors cei slabi cu cei tari, dacă nu ne întovărășim cu toții, dacă nu ne unim cu toții în cugete și simțiri, unde este de lipsă pentru mersul nostru înainte, — atunci greul vieții ne va învinge, ne va turti pe noi de vii, și nu noi pe el. — Nu trebue să perdem din vedere să nu uităm dovada, că unde-'i unul nu-'i putere, unde-'s doi p u t e r e a c r e ș t e!

Pentru reposații Reuniunei s'a servit p a r a s t a s, cu care prilegiu a predicat par. protopop Vasile D ă m i a n și a atins prin cuvinte foarte simțite, ba a desfășurat la înțelesul tuturor creștinilor scopul și însămnătatea acestei Reuniuni punîndu-le la inimă și îndemnîndu-'i a să face membri, până este vreme și prin aceasta a arăta că bogatul iubește pe sărac și săracul să apropie cu încredere de bogat.

(Din raportul înaintat de președintele V. Boneu și notarul S. Jula către adunarea generală).

Revoluția din România.

Pe la sfîrșitul săptămînei trecute au mai fost unele încăierări dintre cari amintim:

= La Turnu-Severin, artileria (tunarii) a dărîmat satele Tâmna, Oprișori, Bălăcita și Guardinița, cari erau cuibate de răzvrătiți și nu să supuneau păcii. Sunt mulți morți. In Tâmna — mai ales — a fost o încăierare mare. Comandantul artileriei a lăsat să tragă gloanțe asupra răzvrătiților, culcînd mulți dintre ei la pămînt.

= In Lăunele, lîngă Pitești, a avut loc, Sîmbăta trecută, o luptă mare. Au rămas 7 morți și 19 răniți, iar' 90 de inși au fost arestați pe cuvînt că au îndemnat poporul la răscoală.

= Din Caracal vin știri că acolo au arestat pe mai mulți țărani și p r e o ț i, cari ațîțau pe cei răzvrătiți.

= Țăranii răzvrătiți din comuna Corcova au prădat cîte-va hectare de vie, pomii roditori și pepinăria prințului Bibescu, au dat apoi foc palatului și butoaielor cu vin, aflate în pivniță le-au scos afară și le-au destupat dînd drumul vinului să curgă în rîul Motru, a cărui apă s'a înroșit de vin. Un regiment de călărași a pușcat asupra țăranilor.

= La Craiova au fost transportați peste 300 țărani din jur, cari ci-că au fost căpeteniile neîndestuliților. Pe 5 inși, pentru-că voiau să fugă, i-au pușcat în drumul mare. In oraș au sosit trupe nouă, cari au fost trimise la sate să prindă și să aducă pe căpeteniile răsculaților de pe sate. Dealt-cum acum nu numai în oraș, c i î n î n t r e g j u r u l e p a c e...

Iar' acum — amăsurat știrilor celor mai noi — putem spune, că norii grei, cari amenințau hotarul României, s'a u r i s i p i t. S'a adeverit oficios, încă în cele dintîi zile ale acestei săptămîni, că *răzvrătirile au încetat*, nu au mai fost nici lupte și nici încăierări, decît ici-colea, încolo *pace și liniște!...*

Numai căpeteniile nu au pace. S'a pus la cale o adevărată vînătoare după ei.

Pe unde s'au liniștit țăranii, lucrurile merg binișor înainte. Și-au înaintat jalbele, slujbașii îi ascultă și stau bucuros cu ei de vorbă, iar' acolo unde jalbele și cererile țăranilor sunt drepte și întemeiate pe adevăr: *în bună înțelegere* cu proprietarii să statoresc condițiile păci...

Acum să lucrează pentru î m b u n ă t ă ț i r e a s t ă r i i ț ă r a n i l o r o b i d i ț i ș i h o r o b s i ț i. Sămn bun.

NOUTĂȚI

Biruință la Bazin!

— Slovacii nu să dau! —

In numărul nostru 13 am descris lupta grea dată de Slovaci la Bazin, în cercul lui Iehlicica, preotul național, silit să abzică de deputație. A fost alegere nouă. La întîia încaerare n'a eșit nici unul din trei.

Mercuri în 3 April a fost a doua luptă, între naționalistul Slovac Ivanca și ungurul poporal Dömötör.

A învins Slovacul cu 28 voturi!

Trăiască Slovacii, cari brav s'au purtat ca la Lugoj!

Pecet neșters, care poate slugărì de pildă la toți trădătorii și vînzătorii, au pus țăranii din Răchita, pe chișbirăul lor *Damschin Neagu*, pentru-că în preajma alegerii dela Lugoj ce trecù, pe urmă totuși a votat cu M a k k a y.

E bine, ca să cunoaștem odată neghina din griu, și de aceea nu strică dacă peste tot locul unde aflăm așa neghină o pecetluim, ca până în a zecea spiță din neam să se știe că cutare a fost odată *vînzător* de tot ce-'i mai scump pe lume.

Așa e frumos și așa să fie pretutindeni!

Să opresc foile noastre la toți aceia, cari au abonat numai pe un pătrar de an și n'au renoit abonamentul. Celor-ce au cerut, fără a trimite bani, asemenea li-să opresc. Numai numărul viitor îl mai capătă.

Groaznică încercare de sinucidere. In timpul din urmă numărul femeilor cărora li-s'a urît de viață crește tot mereu. Și ele își aleg mijloace cele mai înspăimîntătoare de sinucidere. Mercuri în 27 Martie, femeea de 38 ani a unui agent din Pesta a vrut să se despartă de viață. Și-a udat vestmintele cu spirt de ars și apoi le-a dat foc. Cînd au grăbit ai căsii în ajutorul ei, era aproape arsă. A fost dusă la spital. Pricina pentru care i-să urîse de viață a fost cearta familiară.

Cîți bani face Bulgarul cu verdețurile lui?.. să poate vedea și din pilda următoare: Inainte de asta cu cîte-va zile a încetat din viață în București bulgarul Ivanciow. El făcea negoț cu verdețuri. Toată lumea îl cunoștea de om sgîrcit și cînd colo la înmormîntarea lui, femeia, care voia să-'i acopere trupul rece cu un vestmînt mai vechiu de al lui, a găsit în cuptușala vesmîntului suma de 12 mii franci. Puteți acum să vă gîndiți ce bucurie avea sărmana femee și ce mirare a cuprins pe toți cei ce-'l cunoșteau, cînd s'a știricit că s'a aflat la el 12 mii franci bani gata.

Vezi, ce fac verdețurile. Oare noi Românii de ce nu am ștî să facem și negoț de ăsta, cînd avem pămîntul nostru propriu și cînd știm că să plătește așa de bine?...

Sărăcie cu ciucuri. Pe lista de convocare a adunării poporale din Hațeg, nu aflăm subscris pe părintele protopop gr.-or. Tit Geaja alături de întreaga inteligență română din acel loc și ținut. Am dorì să știm ce s ă r ă c i e c u c i u c u r i să însemne asta?

Lărgirea liniei ferate Simeria (Piski) — Petroșeni. Circulația pe linia ferată Simeria Petroșeni e foarte mare, mai ales în ce privește transportul de povară, așa că mai astă iarnă fabrica dela Călan a trebuit să odichnească cîte-va zile din pricină că trenurile nu mai puteau să-'i transpoarte „cocs“-ul de lipsă pentru încălzit. Direcțiunea trenurilor a hotărît acum să lărgească linia în felul acela, că pe lîngă drumul ferat de acum v a m a i z i d i î n c ă u n u l a l ă t u r e a.

Asta să va face așa că din Piski și până la Livadia linia ferată va fi întregită cu încă un rînd de șine La Livadia linia cea nouă s'ar despărți de cea veche și numai după ce a percurs mai multe zeci de chilometri, pe altă parte, să va uni iarăși în Bănița cu linia veche cu care apoi va înainta iarăși alăturea până la Lupeni.

Planul ăsta e de mare însămnătare și să crede că va fi dus în îndeplinire cît mai curînd, mai ales că chiar și comanda de corp militară e amestecată în treabă, întru-cît aceasta a zis că linia asta ferată e de mare însămnătate din punctul de vedere al unui război.

După planul ăsta de aci încolo ar fi în stațiunile din Petroșeni, Vulcan, Lupeni și Hațeg întotdeauna cîte 600 vagoane pentru trasportul de povară.

„Procurorii mei,“ sub acest titlu »Budapesti Napló« scrie:« Procurorii întradevăr sunt vrednici ca membrii guvernului național să se poarte bine cu ei. E de mirat cum ghicesc ei gîndurile — adevărat, nu prea ascunse ale guvernului și cît de gata sunt întru înplinirea acelora. Marți in 26 Martie n. iar'a fost bun, a confisca o foaie, procurorul din Pojon. A confiscat foaia deputatului slovac Francisc Skiciac. Foaia asta a fost confișcată ăst-an an pentru a treia oară. E credincios, de tot credincios, domnul procuror. De bună seamă își va căpăta premiul.»

Răspuns.

La întrebarea deschisă pe care dl preot Manasie I a r a adresato' prin numărul 13 al foii „Libertatea“ dlui Iosif Zudor din Jeledinți, — dl Zudor a trimis răspunsul dsale, prin care arată, că păr. Iar să subscrisese odată așa, să vede că în batjocură, în o scrisoare adresată dlui Zudor, și răspunzînd la acea scrisoare a dlui Iar, dl Zudor i-a scris că va adresa o astfel de întrebare consistorului. Declară însă că — *de fapt nu a făcut'o.*

Din celelalte părți a scrisorii dlui Zudor reese că între dsa și dl părinte Iar sînt supărări pe ceva teme de servitori și de acì scrisorile cu împunsături între ei, — lucruri, cari pe marele public nu-'l privesc.

Răzbunare! Cîți oameni mai mult sau mai puțin năcăjiți nu rostesc acest cuvint: R ă z b u n a r e! Dar vorba vine, puțini știu să se răzbune așa de bine ca căpitanul Himes din armata engleză. Iată de ce și cum să răzbunat acest căpitani:

El era căsătorit și trăia destul de bine cu femeia lui frumoasă. A fost însă oficiant în Alașca (America) la niște băi de aur unde a făcut cunoștință cu contele Podowsky (fiul princesei Radziwil). Acesta s'a îndrăgostit în femeea căpitanului și a fugif cu ea. Căpitanul dornic — mînat de răzbunarea și ura fără hotar — a luat lumea în cap ca să-i afle și după ce din Anglia a incunjurat și umblat 700 de mile, adecă preste 5 mii de chilometri, 'i a aflat în Goldfild (America) într'un hotel, unde și-a și tras sama cu hrăpitorul femeii sale, străpungîndu-l îndată cu un pumnal. Acela a murit pe loc.

Mulțumită. Cu ocaziunea representației teatrale din 2/III a. c., arangeată de tinerimea română în favorul gimnaziului din Brad și al atelierului de țăsătorie din Orăștie au binevoit a suprasolvì următorii: George Popoviciu, preot Ocolișul mic, 5 cor.. Petru Truca, Romoșel, 5 cor., Andrei Truca, Simeria, 2 cor., Lucreția Chira, Spini, 1 cor., Iulius V. Ioanovici, Orăștie, 2 cor., George Cușuta, Romos, 2 cor., Adam Cristea, Orăștie, 2 cor., Avram Dubleș jun., Romoșel, 3 cor., Adam Basaraba, Romos, 16 cor., Nicolae Tenase, Orăștie, 1 cor., Romulus Balomiri, Jibot, 4 cor., George Boldea, Orăștie, 6 cor., Grecu Maxim, Cîrna, 2 cor., Dr. Aurel Muntean, Orăștie, 20 cor., Ion Vărmăgean, Orăștie, 2 cor., Milica Romanul, Deva, 10 cor., Nicolae Părău, Orăștie, 2 cor., Ion Părău, Orăștie, 2 cor., N. N. 40 bani, Francisc Hosszu Longin, Deva, 7 cor., Simion Corvin sen., Orăștie, 2 cor., Puican Petru, Orăștie, 3 cor. 40 fil., Dr. Valeriu Frențiu, Orăștie, 6 cor., Ioan I. Vulcu, Orăștie, 20 cor., Dr. Ioan Margita, Geoagiu, 10 cor., In total deci cor. 135·80. Din biletele vîndute au întrat cor. 388. — Spese cor. 206·28. A rămas venit cor. 317.52. Acest venit s'a împărțit în modul următor: 150 cor., s'au depus la „Ardeleana“ pe seama gimnaziului din Brad, iar' libelul s'a trimis direcțiunii gimnaziale; 100 coroane s'au depus la „Ardeleana“ pe seama atelierului de țăsătorie din Orăștie și libelul s'a predat directoarei atelierului Dnei Victoria Dr. Erdélyi, iar' restul de cor. 67·52 s'a alăturat la depunerea tinerimii române în scopul augmentării bibliotecii teatrale.

Suprasolvenților precum și tuturor acelora cari au spriginit prin presența lor representația, aducem și pe calea aceasta mulțumita noastră.

O r ă ș t i e, 16/III 1607.

Tinerimea română.

„Progresul“, noua bancă din Ilia, își începe activitatea. Statutele i-au fost întărite de tribunal. Dorim tot bunul spor!

2140 altoi, *cu preț redus, capătă Reuniunea Economică din Orăștie: 1200 meri, 400 pruni bistriți altoiți, 200 ringloți. 140 peri, 100 cireși și 100 vișini, — și 2000 pădureți (surcei de altoit).*

Săptămîna viitoare sînt aici. De Marți încolo să pot căpăta! Să vină de pe toate satele după altoi, cu 14 cr. firul. Să capătă în curtea „Ardelenei“.

Tristă neînțelegere. Un proprietar din comuna Beșinău, cetitor de foi și care ține că ar fi bine ca poporul așa să și facă, cum scriu foile noastre, că R o m â n i i p e s t e t o t l o c u l s ă s p r i g i n e a s c ă p e R o m â n i, ș i n u m a i p e e i, — ne scrie îndurerat despre faptul, pe care îl dăm cu rezerva cuvenită că dl preot I. P. din numita comună n'ar fi urmînd de loc această chemare înțeleaptă a vremilor noastre, ci ar fi făcînd propagandă ca să treacă negoțul J i d a n u l u i din sat, dar' nu a comerciantului r o m â n ce s'a așezat acolo.

Ne mîngâiem cu credința că vor fi la mijloc numai supărări și neînțelegeri trecătoare, dar' că atît dl preot din Beșinău cît și alții de pe aiurea, nu să poate să nu spriginească din toate puterile lor pe negustorul r o m â n ce s'ar fi așezat în satul cutare și cutare, ba să chiar abată în tot chipul poporul spre acesta și nici decît spre un străin!

Așa să dea Dzeu să auzim știrile de peste tot locul și nu mai mult plîngeri ca cea de mai sus.

Banii poliției din New-York. Mare sensație face în New-York faptul că procurorul de acolo a confișcat suma de 83 mii dolari (415 mii coroane), cu care voiau să mituiască pe senatorii din New-York. Din suma asta fiecare senator ar fi căpătat 6 mii de dolari ca să voteze contra planului de lege cu care guvernul voia să facă cu neputință mituirea și pe mai departe a polițiștilor.

Fiecare polițist a dat cîte 20 dolari — până s'a ajuns suma asta. Dar' în urma descoperirei acestui scandal să ia ca sigur că poliția din New-York va fi desființată. I-să bagă vină acestei poliții că era în legătură cu hoții, cu cei-ce joacă cărți fals și cu tot felul de oameni stricați lucra mână în mână, nu-'i tradá și prăzile le împărțiau între ei.

Din „Revista politică și literară“, a apărut Nr. 7, cu articli de Dr. Casiu Maniu, și A. Ciato, și cu piese literare și de critică de Mihail Sodoveanu, I. Agârbicean, Em. Gârleanu, Dafin, Al. M., Dr. V. Macaveiu, L. Rusu și Al. etc.

Din mizeriile vieții în America. De-'i drept că să cîștigă pe ușor banii în America ori ba, o dovedește ziarul american „The Post“ care arată cum 45 de Români duși în America, dorm într'o singură odaie în 11 paturi. Ei să culcă îmbrăcați și încălțați.

In Cincinati Ohio, în cartierul „Central Ave“ — zice foaia americană să află peste 700 de români dintre cari 50 sunt femei și copii, și toți acești 700 de oameni locuiesc numai în 8 căsi.

Mai arată apoi numita foaie că îmbrăcămintea cu care acești români ies pe stradă, e atîta de murdară (mîngită) încît te disgustează...

Zicem și noi: De o fi adevărat — e trist de tot!...

Moarta, mîncată de cîne. Pe văduva primariului Graf din Eger (Boemia) au aflato marți dimineața, în 26 Martie moartă. Fiind-că sîrmana bătrînă, trecută de 80 de ani, n u se arătasă de vre-o patru zile, cei din casă au început a bănui mai una mai alta. Au spart ușa dela locuința ei și au pătruns înlăuntru. Au aflat-o moartă în pat și sub pat cînele ei. Dar cînele, se vede, chinuit de foame, s-a apucat de moarta și începuse a o mînca. Ii mîncase amîndoi obrazii...

Din Munți.

Pe-unde trec cu drum de fer
Toate cîntecele pier. —
Pe-unde vin mașinele
Trece-să tot binele...

Munții-Apuseni, Martie 1907.

Dle Redactor! Dreaptă e, — ba e prea dreaptă, — vorba din oarecare cîntec poporal alui Vasile Alexandri, că în lumea asta nouă, care vrea să le prenoiască toate, aducînd drumuri de fer în locul drumurilor din bătrîni pe care mergeau cîntînd, simpli dar' fericiți, părinții și moșii nostri, azi drumurile-'s aproape pustii și numai ropotul bubuitor al roților grele ale trenurilor și ascuțitele șuere ale mașinei, mai tulbură liniștea cîmpiilor! Oameni abia să mai văd pe drumuri, cîntecele cărăușilor abia de să mai aud.

„Pe-unde trec cu drum de fer
Toate cîntecele per“...

zice poetul.

Dar' acest poet cu suflet din sufletul poporului, care așa nimerit spune ce să petrece în sufletul poporului, pe acolo pe unde mâna brutală a „modernizării“ pri abur trece, — acest dulce poet de ar mai trăì și ar umbla încă prin mijlocul poporului, ar trebuì să adaugă la adevăratele lui versuri citate, altele două, tot așa de adevărate, că, anume, în timpul mai nou, pentru popor:

„Pe unde vin mașinele
Trece-să tot binele...“

Da! Pildă tristă, pân' la păcatele noastre de tristă, ne dau întîmplările prin care trece pooporul nostru din M u n ț i i - A p u s e n i.

Iacă o ilustrare viuă a acestui adevăr:

Avem aici în Bucium o mină (bae) „Concordia“, societate pe acții, la care suntem mulți părtași români.

Pe lîngă Concordia, ca pe lîngă ori-ce baie, să aflau multe măcinătoare de piatră (știampuri), mînate cu apă și la care căpătau de lucru sute de oameni cîștigîndu-'și în pace pânea de toate zilele pentru ei și pentru familiile lor.

Dar' nainte de asta cu 6 ani, ce le-a pleznit prin gînd celor dela conducerea băilor, ce nu, haid să aducă ei la măcinătoare o mașină „modernă“, un motor cu benzină, care singur a costat 100 de mii, iar' benzină mîncă de vre-o 30 mii pe an.

Șteampurile simple în care lucra și agonisea ceva și bietul popor sărac, s'au pustiit, și acum umblă, doamne, mașinile, dar' cu ele împreună s t r î n s u s 'a și t o t b i n e l e, nu numai pentru popor ci și pentru baia însași. Că de unde nainte de a să băga cu capu 'n gard după mașină scumpă, îi mergea bine, azi are datorie grea, de care Dzeu știe cînd să va scăpa!

Noi părtașii mai mici la acea bae, sîntem tare nemulțumiți cu lucrul ce l'au făcut domnii conducători, că ei nu s'au gîndit și la b i n e l e p o p o r u l u i, că prin pustiirea vechilor șteampuri cu cari să ajutau destul de bine, iau pânea din gura multor familii din popor, ceea-ce un om de inimă nu poate să o dorească. Și de fapt nici noi proprietarii nu avem nici un cîștig prin înoirea făcută de dumnealor. Așadar' spre binele c u i s'au făcut înoirile cele cu cheltueli aproape ruinătoare? Spre folosul fabricelor de mașini și de benzină, în care suflet de Român nu să încălzește nici să hrănește?

După a noastră părere, r ă u s'a făcut ce s'a făcut

Cel puțin acolo unde domnii sunt „de-ai nostri“, să fie mai cu gîndul și la popor în cele ce fac și dreg și să nu grăbească chiar ai nostri, fără nici o treabă, venirea stărilor cari nasc cîntecul dureros, că

Pe unde trec cu drum de fer
Toate cîntecele pier.

și

Pe unde vin mașinele
Trece-să tot binele!..

Cu r ă ș i n ă.

Ce mare deosebire

este totuși într'o casă, dacă copiii în loc să fie bolnăvicioși, debili și iritabili, sunt fericiți sănătoși și în voe bună. Unul dintre cele mai bune mijloace de a face pe copii sănătoși și a le conserva sănătatea, e Emulziunea lui Scott din oleiu de ficat de știucă, care conține hipofosfiți de var și natron, un preparat, care în urma puterii sale întăritoare și vindecătoare extraordinare face repede pe copii sănătoși și robuști. Emulziunea lui Scott are gust bun și dulce, deci să poate lua ușor și fiind totodată foarte ușoară de mistuit, mărește apetitul și regulează întregul sistem de mistuire, e superioară în efect oleiului obicînuit de ficat de pește.

Sămnul că „E m u l z i u n e a - S c o t t e originală, e marca „pescarul ducînd pe spate o șiucă mare“.

Emulziunea-Scott

(37) 15—28 să capătă în toate apotecele.

Prețul **sticlei originale 2 cor. 50 fil.**

Cărți bătrîne,

de cele scrise încă cu litere cirile, ori manuscrise (documente scrise și hîrtii rămase din bătrîni), apoi foi vechi, ca »Albina Carpaților«, »Foaia pentru minte, inimă și literatură« și altfel de foi vechi, — le cumpăr, plătindu-le după buna învoială.

Cei-ce au atari cărți și hîrtii bătrîne, în loc să le lase bătute de prav și fum, să le scoată la iveală, îmbiindu-mi-le mie.

Cine îmi scrie că are vre-o atare carte, să-'mi scrie: în ce oraș s'a tipărit cartea și în ce tipografie, și în ce an, — lucruri ce-'s însemnate pe fața dintîi a cărților. Dacă anul e scris cu litere cirile, să mi-'l scrie așa cum e scris pe carte, făcînd semnele numerilor așa cum sunt acolo.

Cei-ce au și să află vrednice, li-să plătesc cu bani ori capătă în schimb ori-ce fel de cărți de literatură, ori bisericești de ceste nouă, pe ales și pe plac, ori recuizite bisericești de lipsă în altar, etc.

Caransebeș, Aprilie 1907.

Romul Budoiu-Deleanu

1—3 (70) în **Caransebeș**

Învățăcel de prăvălie,

băiat din casă bună, cu 2—3 clase gimnaziale ori reale, — să primește îndată în prăvălia de manufactură și mărfuri currante a subscrisului.

Tot acì află aplicare imediată o ***calfă.***

Condiți favorabile.

GEORGE BACIU

1—4 comerciant în Orăștie (piață)

Moară de Benzin

de 12 puteri de cai, în stare foarte bună, să vinde din mînă liberă împreună cu intravilanul unde să află ea.

A să adresa la proprietarul ei

SIMION ISPAS,

Oláh-Dálya (Alsó-M.-Váradja)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La ciobanul român!

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, ca mi-am ***deschis*** în ***Orăștie,*** în **strada tîrgului *Nr. 7* (în casele hotelului „CORONA“) o**

prăvălie de pielărie

cu totul modernă și bogat asortată, corăspunzînd deplin cerințelor timpului.

În urma praxei mele cîștigată prin serviciul de 12 ani în branșa asta, cum și în virtutea legăturilor mele cu firme mari și cu fabrici de rangul prim din țară și din străinătate, — mă aflu în acea poziție plăcută, că pot să servesc onoratului public totdeauna cu articli de pielărie de cea mai bună calitate, și pe lîngă prețurile cele mai favorabile, putînd să cîștig deplina mulțumire a on. clientele.

Recomandînd prăvălia mea de piele în atențiunea onoratului public și cerîndu-'i binevoitorul sprijin, — semnez

cu toată stima

Artemiu R. Brassai.

1—10 (66)

Cel mai bun

flastru pentru rane

e alui Dr. FORTI.

Pân'acum încă aici un alt flastru nu 'l-a ajuns în bunul efect.

E fabricatul original alui Lad. Forti.

Puterea lui extraordinar vindecătoare și alinătoare la tot felul de **rane, arsuri, umflături,** etc., alină îndată durerea, trage umflătura și vindecă imediat rana, fără să trebue tăiată. La *aprinderea de pept* (țîță) la femei, să aplică cu succes sigur. Stîrpește chiurile de gaină. Prețul 2 cor. mai mică 1 cor. și cea mai mică 70 fil. Să capătă la fabrica: **FORTI LÁSZLÓ Budapest** II. ker. Pala u. 8 sz. și în magazinul principal: **Török József** Király u. 12, precum și în toate apotecele din Budapesta și la cele mai mari din provincie. — Flastul pentru rane original alui Forti e sigilat la pachetare cu literele F. L. și cu marca ce să vede și acì și o subscriere proprie.

Atențiune! Fac atent on. public, că nici un flastru provăzut cu alt nume, nici cu Forti K., Forti Georg, ori anonim, să nu primească, căci toate-'s falsificate, ci numai singur fabricantul *Forti László.* — Flastrul original alui Dr. Forti e scutit prin lege, imitatorii să pedepsesc aspru. Numai eu am concesie ministerială sub Nrii 48171/99 și 56589/04 Dar' dacă îmi trimite cineva un falsificat îl premìez.

Depozit în *Orăștie:* Apoteca *I. Graffius.*

„ARDELEANA“

Institut de credit și econ., soc. pe acții în Orăștie.

FILIALĂ ÎN VINȚUL-DE-JOS.

Capital social K 500·000. Escontează cambii cu 6—7%. Fond. de rez. K 470·000. Credite de Cont-curent 6—7%. Totalul fond. K 970.000. Imprumuturi hipotecare simple 6 — 7 %. Depuneri K 3,000.000. Plătește pentru depuneri 4 ½ — 5 %.

Cambiile firmelor și băncilor să escontează în condițiunile cele mai avantagioase, tot-asemenea creditele de Cont-curent. Darea după depuneri o plătește Institutul. Depuneri peste 20.000 cor. cu termin de abzicere mai îndelungai să primesc cu 5 %, Depuneri până în 5000 cor. să pot ridica ori-și cînd.

Acoardă credite eftine pe hîrtii de valoare

(hîrtii de stat, acții dela bănci, întreprinderi).

Imprumuturi pe anuități!

In timpul din urmă **„ARDELEANA“ institut de credit și economii în Orăștie,** a introdus între lucrările sale de bază și ***împrumuturile hipotecare cu anuități*** (la cari ratele sunt toate de o potrivă dela cea dintîi până la cea din urmă, și prin urmare cele dintîi rate nu-'s mai grele ca cele de mai tîrziu.

Aceste împrumuturi să dau pe proprietăți de **pămînt** din comune rurale și urbane și pe case din comune mai mari.

Imprumuturile cu anuități să dau pe durată de timp dela 5 până la 30 de ani. In cazuri excepționale și pentru împrumuturi mari, timpul de plată poate fi și mai mare ca 30 de ani.

Suma cea mai mică a unui împrumut de acesta hipotecar (pe întabulare) cu anuități, e 200 coroane.

Planurile de amortizare pentru împrumuturile cu acoperire hipotecară bună, să socotesc cu 6% netto, în anuități de jumătați de an, al căror termin să stabilește la timpul în care cer împrumutătorii.

In caz de conversiune, adecă în caz cînd să schimbă datorii deja întabulate la alte bănci în împrumuturi nouă cu **dobîndă mai mică,** împrumuturile cele nouă sunt ***scutite*** **de competințe de întabulare și de timbre.** Tot asemenea sunt scutite de timbru și extrasele de cărți funduare, cari să cer pentru scopuri de conversiuni.

Cererile pentru astfel de împrumuturi au a să adresa direcțiunii ***„Ardeleana“,*** *institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie (Szászváros)* și au a cuprinde:

a) extras de cărți funduare cu datul cel mai nou și legalizat;

b) foaia de catastru;

c) libelul, eventual atestat de dare;

d) atestat oficios de prețuire, în care fiecare parcelă și edificiu să fie prețuit deosebit; și

e) eventuale contracte de vînzare ori cumpărare, de închiriare sau arîndare, dacă cel cu cererea are de acestea. In caz cînd să plănuiește a să da ca acoperire hipotecară edificii, e de lipsă să se înainteze și un atestat despre venitul acelora.

Pentru împrumuturile hipotecare simple, cari se dau în condițiuni tot așa de ușoare ca și cele pe anuități, să cer aceleași acte.

Informațiuni mai de-aproape, precum și sfaturi în afacere de împrumuturi hipotecare cu anuități, și peste tot în ori-și-ce afacere de bancă, — să dau în localul institutului »Ardeleana«, cu vorba, sau apoi prin postă, în mod gratuit.

Orăștie, 1907.

„Ardeleana“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Invățăcei de măsărit.

In lucrătoarea (atelierul) de măsar a subscrisului, află îndată primire

patru învățăcei,

băeți Români, în vîrstă dela 12 până la 14 ani.

A să adresa subscrisului

EMILIU NICOARĂ
m. măsar în Vulcan,
(lîngă Petroșeni).
(Vulkán, posta în loc.*)*

1—3 (67)

Vin

de prima calitate

producție din renumitele vii dela Cuvin (comit. Aradului)

alb și roșu,

să află de vînzare în Orăștie, anume ***75 hectolitre,*** cu cîte *64 cor.* hectolitra (litrul să vine în 32 cruceri.)

Doritorii, să se adreseze la dl

CONSTANTIN BAICU
inv. dir. în Orăștie,
(Szászváros.)

1—4 (68)

De vînzare. **Casa** din str. Ferarilor (Kovács utcza) Nr. 7 din Orăștie, este de vînzare din mână liberă. — Casa are grădină frumoasă, curte mare și șură, (azi prefăcută o parte a ei în ferărie ce aduce și ea venit).

Pentru informațiuni să se adreseze în, casă. 1—1 *(69)*

Morar la moară de benzin.

La moara cu 3 petri și motor« alui Feier Aron proprietar în Brad află aplicare momentană un morar espert. — Condițiunile foarte favoritoare le poate afla și stabili în persoană cu proprietarul în Brad. 3— (61(

Numai scurtă vreme!

Prețuri strigător de ieftine!

In urma schimbării de firmă, — vînd întreg depozitul meu de mărfuri, pe lîngă prețurile de fabrică!

Stoffă de haină, 120 cm. lată, dela	**fl. 0·50 cr.**	în sus.
Stoffă de mătasă . . . . . „	„ 0·50 cr.	„ „
Battist de mătasă, 120 cm. lată „	„ 0·60 cr.	„ „
Delain de lînă . . . . . „	„ 0·50 cr.	„ „
Delain de spălat . . . . . „	„ 0·25 cr.	„ „
Batist colorat . . . . . „	„ 0·30 cr.	„ „
Zephir . . . . . „	„ 0·16 cr.	„ „
Cretone . . . . . „	„ 0·25 cr.	„ „
Perdele de dantelă . . . . . „	„ 0·25 cr.	„ „

Gurele 15 cr. Manchete 25 cr. Mănuși glacè 1 fl. Garnituri de pat și masă, pînză, chiffon-uri, decorații pe haine, Dantele, albituri pentru domni și dame, umbrele, mănuși, ciorapi, cravate și altfel de articli, — să pot căpăta numai acum cu prețuri ne-mai auzit de ieftine! — Rugîndu-Vă să Vă încredințați despre aceasta, prin o cumpărare de probă, — semnez

Cu toată stima

3—3 (57)

Sylvester Oprean,
nainte OPREAN & JUDOVITS

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru economi!

„Peronospin“. Mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporei, la stropirea viilor. Ne-de-asămănat cu mult mai bun și mai ieftin este în folosință „Peronospinul“ decît piatra vînătă.

Cu „Peronospinul“ stropind viia 1 hectolitru de apă vine la 60 fil. pecînd cu piatra vînătă 1 cor. 60 fil., fiind piatra vînătă foarte scumpă.

Ca fiește-care proprietar de viie să poată căpăta numai veritabilul „Peronospin“, dau favorul acela — că deja la comande de 8 pachete trimit francat.

Prin întrebuințarea **„Peronospin“**-ului, viia va fi hotărît mai frumoasă, boabele de struguri mai mustoase și ast-fel roada de vin mai bogată. Experiența a dovedit, că prin folosirea pietrii vinete, nu să ajung aceste rezultate, — probabil pentru aceea, că piatra vînătă verzește peste măsură frunzele și prin asta abstrage din puterea și sucul viței. Praful de stropit al meu, face vița mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosporă. Prețul unui pachet este 60 fil. **„Peronospinul“ este deja de 6 ani în întrebuințare cu cel mai frumos rezultat.**

Revînzătorii — comercianții capătă rabat.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însămnătate este pentru ori-care econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta să urcă valoarea — adecă prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul este 60 fil.

Moartea cloțanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stîrpirea acestora, Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă — pe cînd altcum nu ne ouă — sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii sufere mult de mîncărimea păduchilor, prin care mîncărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor — ba chiar slăbindu-'i, astfel încît în loc de a li-să ridica prețul chiar perd din valoare. De aceea, fiecare econom să întrebuințeze această unsoare — căreia îi e prețul 20 și 40 fileri.

Extracte pentru prepararea rumului și a diferitelor liqueruri. Cine voește a-'și prepara rum și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebuințeze aceste extracte. Prețul pentru 1 litră 40 fil. Tot cu acest preț să capătă pentru rachiu de prune, trebere, slibovița, borovická și altele.

Toate acestea să capătă la

CORNEL DEMETER, apotecar în Orăștie. (Szászváros)

2—10 **lîngă bisericele evang. reformate.**

6500 meri nobili

— de 4 și 5 ani —

din soiurile Batull, Carmelit-Reinette, Cassel-Reinette, Goldparmän, Poinic, Stettin,

sunt de vînzare

la moșia subscrisei din Șmig (Somogyom.).

Prețul unui pom numai 70 fil. (30 cr.), la cumpărări în massă, dela 200 bucăți în sus, 10 procente rabat.

Prețul e a să asemnà deodată cu comandele la adresa subscrisei, — Expedarea să efectuește din gara Medgyes, și până acì fără spese.

Emilia Dr. Russu
soție de advocat.
Sibiiu (Nagyszeben).

3—3 (60)

20—20

Numai

motoarele și locomobilele **PLEWA**

originale servesc cea mai ieftină și mai vrednică de încredere putere motrice pentru mori și scopuri economice.

Trăinicia lor e socotită pe durata unei vieți de om. Consumare: oleiu brut, benzin ori gaz sugativ, de 2—3 fileri pe oară de puterea de cal.

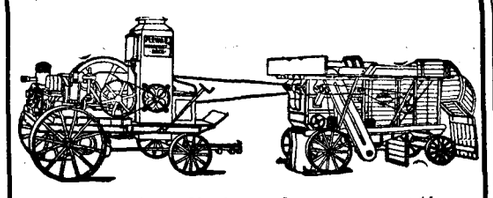

Catalog și preliminar de spese, gratis.
Condiții de plată favorabile.

Adresa: **DENES B.,** specialist de motoare
Budapesta V. ker. Lipot k. 15.

— Rog însemnați acurat adresa și o păstrați. —

Vrei să ai

o carte minunată pe un preț neînsemnat? Trimite la Administrația „Foii Interesante“ în Orăștie (Szászváros) 1 cor., și vei căpăta un volum mare, legat în table moi, cuprinzînd „Foaia Interesantă“ de pe un an și șasă săptămâni dîndu-'ți:

pe 220 fețe —

196 chipuri

și sute de poezii, nuvele, povești, pilduiri, povețe, glume și cuvinte înțelepte.

Ai una din cele mai frumoase cărți de petrecere și învățătură, pentru o biată de coroană.

Pentru ca cartea să Vă meargă *plătită* pe postă, puneți și 30 de fileri de postă, căci fiind mare și grea, legată, atîta e plata la postă pentru ea.

Vindere de

VIȚĂ DE VIIE.

Cel ce dorește să aibă struguri sănătoși, ieftini și frumoși, să să adreseze cu încredere la

pepinieria de vițe

alui

Vitye Miklós

în Öscsanád (com. Torontál)

unde să găsesc altoi verzi de calitate deosebită, cu rădăcini și lucii, precum și mlădițe (sade) americane, cu rădăcini și lucii, — tot asemenea aceleași soiuri în calitatea a II-a

cu prețurile cele mai ieftine

Pentru alee de viie, soiuri anume alese pentru acest scop.

Catalogul soiurilor și prețurilor, la cerere să dă gratis și franco.

Din număroasele scrisori de mulțămită, dăm aci numai una:

Bodonkut, 19 Sept. 1960.

St. Domnule! Cele 1000 de sade de altoi de viie, toate s'au prins. Primește mulțumita mea pentru servirea conștienționă. Rog scrie-mi ce soiuri de desert mai ai, căci cele ce-'mi lipsesc îndată le procur. Cu stimă

Lud. Földvári, dir. școl. de stat.

6—6 (48)

Editor și redactor responsabil: **Iulius V. Ioanovici.** „Tipografia Nouă“, în Orăștie